

עת"א 52832/01/17 - בוריס מינקין נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 52832-01-17 מינקין(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת עמיתה קלרה רג'יניאנו
עותר	בוריס מינקין (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

1. העותר נידון למאסר עולם (לא קצוב). מסווג לקטגוריה א'. נושא מאסרו מאוגוסט 2007.

2. ב-11.10.16 הועמד העותר לדין משמעתי שנערך לו ע"י קצין השיפוט של המשיב, בגין

עבירת משמעת שיוחסה לו בתאריך 10.10.16.

להלן עובדות המקרה כמפורט בגיליון האשמה:

"האסיר התבקש מאחראי המפעל להפסיק את מה שהוא עובד עליו ולבצע עבודה אחרת, האסיר סירב ואמר שאם הוא לא ממשיך במה שהוא עושה הוא חוזר לאגף ודיבר בצורה לא ראויה. בנוסף, בעקבות כך מספר אסירים באו ואמרו שאם הוא חוזר לאגף גם הם לא רוצים לעבוד ורוצים לחזור לאגף".

העותר הורשע על פי הודאתו ונידון לאזהרה חמורה ו-3 ימי בידוד. (להלן: "ההליך המשמעתי").

3. ב-9.11.16 פנה העותר ליוהמ"ש של מחוז מרכז (להלן היוהמ"ש) בבקשה לבטל את ההליך

המשמעתי בשל פגמים שנפלו בו. בקשתו נדחתה. היוהמ"ש דחתה את כל טענות העותר וקבעה כי לא נפל פגם מהותי המצדיק ביטולו של ההליך וגם מן הטעם שהענישה שננקטה נגדו אינה במדרג הגבוה על אף עברו המשמעתי. (החלטה מיום 1.1.17)

4. העתירה המונחת בפניי מופנית כלפי החלטת היוהמ"ש.

העתירה הוגשה ע"י העותר ונטען בה כי החלטת היוהמ"ש שגויה והוא מבקש שבהמ"ש

יורה על ביטול ההליך המשמעותי.

5. בדיון בפניי, ביום 21.3.17, חזר העותר על עיקרי העתירה. מפאת אופייה של העתירה הוריתי למנות לעותר סניגור מהסנגוריה הציבורית.

6. בישיבה הנדחית, ביום 23.5.17, העותר היה מיוצג ע"י עו"ד רענן ג' ד (להלן: ב"כ העותר) שהודיע כי עובר לדיון בא בדברים עם ב"כ המשיב והם הגיעו להסכמה שהוא יוכל לפנות בשנית ליוהמ"ש בטענות חדשות שטרם נטענו ע"י העותר.

7. ב"כ העותר פנה בבקשה נוספת ליוהמ"ש, פירט טענותיו וביקש עיון מחדש בהחלטה בהליך המנהלי. היוהמ"ש דחתה את הבקשה מאותם טעמים שפורטו בהחלטה הראשונה.

8. תמצית טעוני ב"כ כפי שפורטו בפני היוהמ"ש ובדיון בפניי

א. אי מסירת גיליון האשמה לאסיר זמן סביר לפני הדיון המשמעותי ואי ידועו על הזכות

לדחותו.

נטען, כי גיליון האשמה שבו נעשה שימוש בהליך המשמעותי היה על פי פקודת הנציבות (04.13.00) (להלן: "הפקודה") בנוסחו הקודם (מיום 20.9.11) ולא בנוסח העדכני של נספח ב' לגרסה החדשה (מיום 28.8.16) שהוא הנוסח המחייב.

נטען, כי בגרסה הישנה, בראש הגיליון, מופיעה הוראה לקצין האסירים " **קצין אסירים שים לב ! חובה לתת גיליון זה לאסיר לא יאחר מ-48 שעות לפני המשפט**". בעוד על פי הנוסח העדכני (סעיף 2.ה.4) " **קצין האסירים ימסור עותק מגיליון האשמה לאסיר זמן סביר לפני המשפט** " (הדגשה שלי- ק.ר.)

נטען, כי בפועל גיליון האשמה נמסר לעותר בשעה 14:50, 10 דקות בלבד לפני תחילת הדיון המשמעותי, כמו כן לא הודעה לעותר זכותו לבקש לדחות את הדיון המשמעותי. נטען, כי פרק זמן של 10 דקות איננו יכול להחשב ל"זמן סביר" בהתחשב באופיו של ההליך ובהשלכות שיש לו לגבי הפגיעה בזכויו החוקתיות של האסיר והאפשרות הניתנת לו להתארגן לקראת ההליך המשמעותי.

ב. אי צירוף המוצגים הרלוונטיים לגיליון האשמה ואי מסירתם לעותר.

נטען, כי עובר לדיון, לא נמסרו לעותר תלונת הסוהר והמזכר של אייל צור כמתחייב על פי סעיף 4

עמוד 2

לגיליון האשמה. הם גם לא נמסרו לו במהלך הדין ולא אחריו. רק עפ"י בקשת ב"כ (ביום 23.5.17) הועברו אליו (ביום 19.6.17) תלונת הסוהר ומזכר של אייל צור שאינו רלוונטי להליך המשמעתי הנדון.

זאת ועוד, העותר ביקש לקבל העתק מדו"ח התלונה (של אייל צור) כבר בעת רישום

הדו"ח ובקשתו סורבה. ב"כ העותר הפנה לסעיף 3. לדו"ח התלונה שם נרשם ע"י כותב הדו"ח **"מסרב לחתום ללא העתק"**.

ג. הפרת החובה להעיד את עדי התביעה, וליידע את האסיר על זכותו לתשאל אותם ולתעד זאת.

נטען, כי העותר הודה רק בחלק מן העובדות שנטענו נגדו (כפי שנרשמו בסעיף 2 לחלק

ב' לגיליון האשמה) ומשכך, מחובתו של קצין השיפוט היה לקיים את ההנחיות

שפורטו בסעיף 3. לחלק ב' לגיליון האשמה. דהיינו, להעיד את כותב דו"ח התלונה.

ליידע את האסיר בדבר זכותו לתשאל את עדי התביעה, לרשום את תוכן העדות

(שאלות ותשובות), במידה והאסיר אינו מעוניין לתשאל ולרשום זאת בפרוטוקול.

ד. העותר לא הודה בעבירה המיוחסת לו.

נטען, כי אין בהודעת העותר **"אני ביקשתי להסביר לאט שאני לא יכול להחליף עבודה ולכן ביקשתי לחזור לאגף"** (סעיף 2. חלק ב' לגיליון האשמה) כדי הודאה שהתחצף לאחראי המפעל, או שדיבר אליו בצורה לא ראויה (כנטען בגיליון אשמה) הודאתו החלקית לא הקימה עבירת משמעת וחייבה את קצין השיפוט לפעול על פי הנחיות המפורטות בסעיף 3 לפרק ב' לפקודה.

ה. קצין השיפוט לא נימק את הכרעת הדין.

נטען כי חרף הודאתו החלקית של העותר בטענות שנויות במחלוקת והחלטתו של קצין השיפוט לא לשמוע עדים, בחר קצין השיפוט להתעלם מחובתו לנמק את הכרעת הדין.

ו. ההליך המשמעתי היה פגום ומבזה מבחינת צורתו, שעה שקצין השיפוט היה לבוש

ב"שורט וחולצה אזרחית וכפכפים"

ז. העותר לא נבדק ע"י רופא עובר כניסתו לבידוד.

9. **תגובת המשיב**

המשיב מתנגד לקבלת העתירה וסומך התנגדותו על החלטות היוהמ"ש שניתנו בתשובה לשתי הבקשות שהוגשו לביטול ההליך המשמעתי.

נטען, כי לא נפל פגם באף לא אחד מהשלבים של ההליך המשמעתי וכי התנהלותו של קצין השיפוט היתה בהתאם למה שנדרש ממנו.

להלן ההתייחסות הפרטנית של המשיב לטענות שנטענו לביטול ההליך המנהלי:

א. לא קיימת חובה להעביר לאסיר את גיליון האשמה 48 שעות לפני הדיון. סעיף 4.ה.2)

אליו הפנה ב"כ העותר מדבר על זמן סביר. נטען, כי "בכל מקרה" העותר חתם כי קיבל את גיליון האשמה והסכים להישפט במועד שנקבע.

נטען, כי העותר לא ביקש דחיית הדיון והמשיך בקיום ההליך המשמעתי.

זאת ועוד, אומנם לא הודע לאסיר כי הוא רשאי לבקש לדחות את הדיון, אולם מדובר באסיר המודע היטב לזכויותיו ולאפשרויות העומדות בפניו מאחר וכבר הועמד מספר פעמים לדין משמעתי.

ב. באשר לטענה המתייחסת לאי צירופם של המוצגים הרלוונטיים לגיליון האשמה - נטען, כי "מוצג" הוא למשל "**חפץ הנתפס על אסיר בשעת מעשה אסור, כי אז ניתן להציג חפץ זה בפני האסיר במועד הדיון המשמעתי**".

נטען, כי "מזכר" הוא מסמך פנימי ואינו מוצג. גיליון האשמה כולל בתוכו תמצית דו"ח תלונת הסוהר ואין כל חובה למסור לאסיר את דו"ח התלונה.

ג. על פי גיליון האשמה, העותר הודה בחלק מהעובדות וויתר על העדת עדים מטעמו.

על כן, לא זומן כותב הדו"ח ולא זומנו עדים נוספים ולכן סביר כי תועדף גירסת

הסוהר כפי שנימק זאת קצין השיפוט.

בסעיף 6 לגיליון האשמה נרשמו דברי העותר לעניין העונש "**אני רק מבקש להתחשב**

במצבי". לשיטתו של המשיב, העותר ביקש רק התחשבות מצידו של קצין השיפוט

ואין בדברים הנ"ל כפירה בעובדות או בתקינות ההליך.

ד. תשובת העותר להאשמה נגדו "**אני ביקשתי להסביר לאט שאני לא יכול להחליף**

עבודה ולכן בקשתי לחזור לאגף מהיום הודאה בחלק מהעובדות שנטענו נגדו.

ה. ביום הרלוונטי, (בו התקיים ההליך המשמעותי), ערב יום כיפור, קצין השיפוט הוקפץ

בדחיפות ליחידה ולכן לא היה במדים. נטען, כי אין כל הוראה בדין המחייבת את

קצין השיפוט להיות במדים בתפקידו כקצין שיפוט, כפי שאין כל הוראה המחייבת

כי מאחורי קצין השיפוט יהיה דגל או סמל המדינה.

ו. מהתייחסות היחידה עולה כי העותר נבדק ע"י גורם רפואי בטרם נכנס לבידוד

לרצות את עונשו. אולם הבדיקה לא תועדה בדו"ח המשמעות.

10. דין והכרעה

לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, שמעתי טיעוני ב"כ הצדדים ונתתי דעתי למסמכי ההליך המשמעותי שהוצגו לעיוני, שוכנעתי כי יש לקבל את העתירה על כל חלקיה ולהורות על ביטול ההליך המשמעותי.

הפגמים עליהם הצביע ב"כ העותר מלמדים כי נפל פגם מהותי בהליך המשמעותי.

אקדים ואומר כי לא ברורה לי עמדת המשיב, כפי שהיא עולה מכתב התשובה הראשון שמדובר בעתירה תיאורטית, כי העותר נשא כבר את עונשו ולא ברור מהו הסעד המבוקש.

הסעד המבוקש הוא ביטול ההליך המשמעותי ולא מדובר בדיון תיאורטי. הרשעה בהליך המשמעותי מלווה את האסיר לאורך כל תקופת מאסרו, ויש לה השפעה על כל בקשה שתוגש על ידי העותר במהלך תקופת מאסרו. בהבדלים המחוייבים כמוה כרישום פלילי שיש לנאשם.

א. אין חולק שהעותר קיבל את גיליון האשמה בשעה 14:50 והדיון החל בשעה 15:00.

גיליון האשמה, הוא בנוסחו הישן. הנוסח החדש נכנס לתוקף ביום 28.8.16. בשעה שהמשיב עשה שימוש בטופס הישן, אין לי אלא להניח שקצין השיפוט לא ידע על השינוי בפקודה. לפיכך מצופה היה עליו לנהוג על פי הכותרת המופיעה בראש גיליון האשמה ולמסור את גיליון האשמה לא יאחר מ- 48 שעות לפני המשפט.

לחילופין, להסביר לעותר (ולרשום זאת) שעל פי התיקון המסירה צריכה להיעשות תוך "זמן סביר".

המשיב לא יצא ידי חובתו במסירת גיליון האשמה 10 דקות לפני הדין. 10 דקות אינו עונה על החובה לפי הנוסח הישן ואינו "זמן סביר" לפי הנוסח העדכני.

מצופה מהמשיב שיעשה, בחלוף 6 שבועות מאז תיקון הפקודה, שיתעדכן בנוסח החדש של הפקודה ויעשה שימוש בטופס המעודכן.

ב. טענת המשיב כי העותר חתם וכך נתן הסכמתו להישפט איננה עולה מגיליון האשמה. העותר אישר בחתימתו כי קיבל את גיליון האשמה בשעה 14:50. היכן ההסכמה להישפט?

ג. קצין השיפוט לא נהג על פי הוראת סעיף 2.ה.4) לפקודה ולא הודיע לעותר כי הוא רשאי לבקש לדחות את הדין המשמעי על מנת להיערך לקראתו.

לא מדובר בהמלצה מדובר בחובה המוטלת עליו. טענת המשיב כי העותר לא ביקש דחיית הדין ומדובר באסיר המודע היטב לזכויותיו, מאחר וכבר הועמד מספר פעמים לדין משמעתי טוב היה לו לא נטענה.

אילו סבר המשיב שמדובר בטענה רצינית (לשיטתו) היה עליו לצרף את הרישומים המשמעתיים. שלושת הדיונים המשמעתיים שמנה המשיב בסעיף 3 לכתב התשובה הראשון מאוחרים להליך המשמעתי נושא העתירה.

ד. על פי סעיף 4 לגיליון האשמה יש לצרף את המוצגים הרלבנטיים. הפקודה נקטה בלשון רבים "מוצגים" ובסוגריים הוסף המשפט "... ומוצגים **כמו דו"ח הסוהר** נגד האסיר" (ההדגשה שלי ק.ר.). דו"ח הסוהר פורט כדוגמא בלבד.

התשובה לשאלה אם דו"ח סוהר הינו מוצג נמצאת בגיליון האשמה ולא זקוקה לפרשנות.

לא ברורה לי טענת המשיב כי חרף האמור בגיליון האשמה לא קיימת חובה למסור לאסיר את תלונת הסוהר ו"מזכר" הוא מסמך פנימי ואינו מוצג. הטענה כי "מוצג" הוא חפץ הנתפס על אסיר בשעת מעשה אסור וניתן להציגו בדין המשמעתי, נטענה בעלמא ואין לה על מה שתסמוך נהפוך הוא. אם יש אסמכתא לכך מן הראוי היה להביא אותה לידיעת בית המשפט.

ה. מקובלת עלי טענת ב"כ העותר כי דברי האסיר כפי שנרשמו מפיו בסעיף 2. בעמוד 2 לגיליון האשמה אינם הודאה בעובדות שנטענו נגדו ולא בחלקן. קצין השיפוט טעה משראה בדברים אלה הודאה בעובדות, המגבשות את העבירה הנטענת לפי סעיף 56

(28)(41) לפקודת בתי הסוהר- סירוב לבצע תפקידים בדרך שנקבעה וכל מעשה או התנהגות, אי סדר או הזנחה הפוגעים בסדר הטוב או במשמעת.

אם סבר קצין השיפוט כי העותר הודה בחלק מהעובדות, מחובתו היה לזמן את כותב דו"ח התלונה להוכחת העובדות האחרות. בכל מקרה יש לבחון אם העובדות בהן מודה האסיר ואלה שהוכחו, מגבשים את העבירה שיוחסה לו.

העותר, התייחס בדבריו לחלק מהעובדות ועל פניו הם אינם עולים כדי עבירה. סבר קצין השיפוט אחרת, היה עליו לזמן את כותב התלונה.

1. העובדה שהעותר ויתר על זימונם של עדים אינה משחררת את קצין השיפוט לבחון אם דברי האסיר עולים כדי הודאה בעובדות הנטענות והאם הדברים מגבשים עבירה.

2. בדיקת רופא - הפקודה מחייבת בדיקת רופא. לטענת המשיב העותר נבדק על ידי גורם רפואי. מיהו אותו גורם רפואי? השימוש במילים גורם רפואי עלול להתפרש

שהבדיקה לא נעשתה ע"י רופא כנדרש.

מדוע לא תועדה הבדיקה? שמו של הגורם הרפואי ?

ח. הופעת קצין השיפוט לדיון כשהוא לבוש בשורט , חולצה אזרחית וכפכפים.

ב) זה כשלעצמו אין בו כדי להביא לביטול ההליך המשמעתי, אבל יש בו כדי ללמד על הזילזול נהג קצין השיפוט לגבי ההליך המשמעתי.

לא אצא ידי חובתי אם לא אומר דעתי בנידון.

) ההליך המשמעתי התקיים בערב יום הכיפורים. תחילת הצום באותו יום היתה בשעה 17:53 על פי בדיקה בלוח השנה).

העבירה בוצעה לפי הנוטען, יום לפני כן. עם כל ההבנה לרצונו של המשיב לקיים את

ההליך המשמעתי מהר ככל שניתן, לא ברור לי מה היה החיפזון לקיים את ההליך בערב יום הכיפורים, כשעתיים-שלוש לפני כניסת החג, להזעיק את קצין השיפוט ולקיים את ההליך

באופן שנוהל.

"הקפצתו" של קצין השיפוט באותו יום לא מובנית. לבוש של שורט , חולצה אזרחית וכפכפים

אינה הולמת את המעמד ובצדק טען ב"כ העותר כי יש בכך בזוי ההליך המשמעתי.

סוף דבר, העתירה מתקבלת ואני מורה על ביטול ההליך המשמעתי מיום 11.10.16

ניתן היום, כ"ג טבת תשע"ח, 10 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.